III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

19. veebruar 2021,

ettepaneku kohta võtta vastu määrus, mis käsitleb krüptovaraturge ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937

(CON/2021/4)

(2021/C 152/01)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

Euroopa Keskpank (EKP) sai 18. ja 30. novembril 2020 vastavalt Euroopa Liidu Parlamendilt ja nõukogult taotluse avaldada arvamust ettepaneku kohta võtta vastu määrus, mis käsitleb krüptovaraturge ja millega muudetakse direktiivi (EL) 2019/1937 ([1]) (edaspidi „ettepandud määrus“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepandud määrus sisaldab sätteid, mis kuuluvad EKP pädevusvaldkondadesse. Nendeks on eelkõige rahapoliitika teostamine, maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamine, krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve ning rahandussüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele kaasaaitamine vastavalt aluslepingu artikli 127 lõike 2 esimesele ja neljandale taandele ning lõigetele 5 ja 6 ning artikli 282 lõikele 1. EKP nõukogu on käesoleva arvamuse vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanga kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Üldised märkused

1.1. EKP toetab Euroopa Komisjoni algatust luua Euroopa Liidu tasandil krüptovarade ning nendega seotud tegevuste ja teenuste ühtlustatud raamistik, mis on osa komisjoni poolt 24. septembril 2020 vastu võetud digirahanduse paketist ([2]). EKP toetab ka kavandatava määruse eesmärki käsitleda iga krüptovara liigi erinevat riskitaset, võttes seejuures arvesse vajadust toetada innovatsiooni. Lisaks usub EKP, et liidu ühtlustatud raamistik on otsustava tähtsusega, et vältida killustumist ühtsel turul. Sellest hoolimata on kavandatud määruses aspekte, mis on seotud EKP, eurosüsteemi ja Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ülesannetega, mis puudutavad rahapoliitika teostamist, maksesüsteemide tõrgeteta toimimist, krediidiasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ja finantsstabiilsuse tagamist ning millega seoses on vaja veel täpsustusi teha.

1.2. Kavandatava määruse kohaselt on krüptovaradel, eelkõige nende kahel alamkategoorial – varapõhistel tokenitel ja e-raha tokenitel – selge raha asendav mõõde, võttes arvesse raha kolme funktsiooni: raha kui maksevahend, väärtuse säilitaja ning arvestusühik. Mõiste „varapõhine token“ määratlus viitab väärtuse säilitaja funktsioonile („eesmärk on säilitada stabiilne väärtus“) ([3]), samas kui mõiste „e-raha token“ viitab nii maksevahendi kui ka väärtuse säilitaja

([1]) COM (2020) 593 final.

([2]) Digirahanduse pakett hõlmab digirahanduse strateegiat ja seadusandlikke ettepanekuid, et tagada konkurentsivõimeline liidu finantssektor, mis võimaldab tarbijatele juurdepääsu uuenduslikele finantstoodetele, tagades samal ajal tarbijate kaitse ja finantsstabiilsuse.

([3]) Vt ettepandud määruse artikli 3 lõike 1 punkt 3.

funktsioonile („eesmärk on kasutada seda maksevahendina ja [...] eesmärk on säilitada stabiilne väärtus“) ([4]). Ettepandud määruses rõhutatakse e-raha tokenite maksevahendi funktsiooni, märkides, et need on „mõeldud eelkõige maksevahendiks ja mis oma väärtuse stabiliseerimiseks järgivad ainult ühe usaldusraha väärtust“, ning et „sarnaselt e-rahale on sellised krüptovarad müntide ja pangatähtede elektroonilised asendajad ning neid kasutatakse maksete tegemiseks“ ([5]). Seda arusaama toetab asjaolu, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/65/EL ([6]) (edaspidi „finantsinstrumentide turgude direktiiv“) määratletud finantsinstrumendid on ettepandud määruse reguleerimisalast välja jäetud. Eespool öeldut arvesse võttes mõistab EKP, et ettepandud määruses on mõisted „varapõhised tokenid“ ja „e-raha tokenid“ tervikuna või osaliselt määratletud raha asendajatena.

1.3. EKP väljendab heameelt selle üle, et kavandatava määruse reguleerimisalast jäetakse üldiselt välja EKP ja riikide keskpangad, kui nad tegutsevad rahandusasutusena ([7]), ja samuti krüptovarad, mida võivad emiteerida rahandusasutusena tegutsevad keskpangad, ning krüptovaraga seotud teenused, mida keskpangad võivad osutada ([8]). EKP märgib, et kavandatav määrus sisaldab ka viiteid mõistetele „liidu vääring“ ja „emitendist keskpank“ ([9]), ning kui seda lugeda koostoimes digirahanduse paketi teise komponendiga, mis sisaldab mõisteid „krüptovarad ja „keskpangaraha“, st koos ettepanekuga võtta vastu määrus hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorra kohta ([10]), tehakse liidu seadusandlikes ettepanekutes selget vahet nende kahe mõiste vahel ([11]). Selleks et vältida võimalikku segadust (võimalike) keskpankade poolt emiteeritud krüptovarade õigusliku olemuse ja omaduste osas seoses keskpangarahaga, oleks kavandatavas määruses samuti kasulik kinnitada, et kavandatud määrust ei kohaldata keskpanga poolt olemasolevaid keskpangaraha vorme täiendavalt hajusraamatu tehnoloogia (DLT) alusel või digitaalsel kujul emiteeritava keskpangaraha emiteerimise suhtes, mille emiteerimiseks võib EKP loa anda kooskõlas Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) asutamislepingu ja EKPSi põhikirjaga.

1.4. Lisaks märgib EKP seoses kavandatava määruses kasutusele võetud mõiste „krüptovara“ määratlusega, et kavandatav määrus sisaldab laia ja kõikehõlmavat määratlust ([12]). Selleks aga, et vältida riigisisesel tasandil lahknevaid tõlgendusi selle kohta, mis võib või ei pruugi moodustada kavandatava määruse kohaselt krüptovara, toetada krüptovarateenuste piiriülest osutamist ja kehtestada krüptovarade jaoks tõeliselt ühtlustatud eeskirjad, tuleks kavandatava määruse kohaldamisala veelgi täpsustada. Eelkõige on vaja rohkem selgust, et eristada krüptovarasid, mida võib iseloomustada finantsinstrumentidena (mis kuuluvad finantsinstrumentide turgude direktiivi reguleerimisalasse), nendest, mis kuuluksid kavandatava määruse reguleerimisalasse.

2. **Rahapoliitika ja maksesüsteemi aspektid**

2.1. *Rahapoliitika ja sellega seotud rahandusaspektid*

2.1.1. Erinevalt krüptovaradest, mida kasutatakse üksnes kas maksevahendina või siis väärtuse säilitajana, võivad mõlemat funktsiooni täitvate krüptovaradega seotud rahapoliitika ülekandumise mõjud olla märkimisväärsed. Sellega seoses täheldab EKP, et ettepandud määruses on sätestatud krüptovaradelt intressi maksmise keeld ([13]), mis on kooskõlas muude peamiselt maksevahendina kasutatavate instrumentide, näiteks e-raha regulatsiooniga. Sellega seoses võib

([4]) Vt ettepandud määruse artikli 3 lõike 1 punkt 4.
([5]) Vt ettepandud määruse põhjendus 9.
([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/65/EL, 15. mai 2014, finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/2011/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).
([7]) Vt ettepandud määruste artikli 2 lõike 3 punkt a.
([8]) Vt ettepandud määruse põhjendus 7.
([9]) Vt vastavalt ettepandud määruse artikli 43 lõige 1 ja artikli 112 lõige 5.
([10]) Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorra kohta (COM/2020/594 final). Vt põhjendused 16 ja 24 koos artikli 4 lõikega 3 ja artikli 5 lõikega 5.
([11]) Täpsemalt on Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekus määruseks hajusraamatu tehnoloogial põhinevate turutaristute katsekorra kohta artikli 4 lõikes 3 kasutatud mõisteid „keskpangaraha“, „kommertspangaraha“, „tokenipõhise kommertspangaraha“ ja „e-raha tokenid“.
([12]) Ettepandud määruses kasutatud mõiste „krüptovara“ määratlus on nii tehnoloogiaspetsiifiline kui ka lai. See lähenemisviis erineb krüptovarade kirjeldusest, mis on tehnoloogianeutraalne ja täpne. Vt EKP üldtoimetis nr 223/2019 „Crypto-Assets: Implications for financial stability, monetary policy, and payments and market infrastructures“, mis on kättesaadav EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.
([13]) Vt ettepandud määruse artiklid 36 ja 45.

see keeld muuta e-raha tokenite ja varapõhiste tokenite suhtelise atraktiivsuse omaniku seisukohast sõltuvaks intressimääradest. Ei saa täielikult välistada, et see võib tekitada intressimäärade keskkonna olulise muutumise korral sisse- ja väljavoole, mis võivad mõjutada finantsstabiilsust ja rahapoliitika ülekandumist.

2.1.2. Stabiilse nimiväärtusega krüptovarad, mida kasutatakse maksevahendina ja väärtuse säilitajana, võivad mõjutada krediidiasutuste hoiuste rahastamise stabiilsust ja sellega seotud kulusid, mis võib tekitada probleeme krediidiasutuste suutlikkusele täita nende majandusliku vahendaja rolli. Kuna euroala finantssüsteem põhineb peamiselt krediidiasutustel, võivad krediidiasutuste bilansi tugevuse järsud muutused negatiivselt mõjutada krediidiasutuste stabiilsust ja laenuandmisvõimet ning koos sellega rahapoliitika ülekandumist, kuigi innovatsioonist ja konkurentsist tulenevad finantssüsteemi muutused ei ole iseenesest ebasoovitavad. Juhul kui hoiused asendatakse olulises ulatuses krüptovaradega, võib krediidiasutustel tekkida vajadus kaaluda alternatiivseid rahastamisallikaid, nagu rahaturg ja keskpanga poolne rahastamine, mis mõjutavad pankade rahastamiskulusid, rahaturu võrdlusmäärasid ja keskpankade bilansimahtu.

2.1.3. Viimaks, stsenaariumi puhul, mis hõlmab viidatud varade ja e-raha tokenite laialdast kasutamist, võib nõudlus turvaliste varade järele suureneda, mis võib mõjutada varade hinnakujundust, tagatise hindamist, rahaturu toimimist ja rahapoliitika elluviimist. See võib lõpuks kaasa tuua tagatiste nappuse avaturuoperatsioonide puhul. Lisaks võib varaga seotud tokenite laialdane kasutamine maksete tegemiseks seada kahtluse alla euromaksete rolli ja isegi kahjustada raha kui arvestusühiku funktsiooni avalikku osutamist.

2.1.4. Lisaks eespool osutatud rahapoliitika kaalutlustele oleksid kavandatud määruse kohaselt varapõhistel ja e-raha tokenitel erinevad omadused, sealhulgas nende põhifunktsiooni, reservvarade koosseisu ja omanike õiguste osas. Sellega seoses valitseb oht, et varapõhised tokenid ja e-raha tokenid on nende konkreetse kasutamise ja võimaliku süsteemse tähtsuse tõttu *de facto* samaväärsed maksevahenditega, olenemata nende peamisest eeldatavast funktsioonist või määruses kavandatud kasutusest. Kui see peaks nii olema, tuleks varapõhiste ja e-raha tokenite suhtes kohaldada sarnaseid nõudeid, et vältida õigusnormide erinevuste ärakasutamist. Eelkõige seetõttu, et varapõhiste tokenite kujundus ja kasutamine muudavad need maksevahendina kasutamiseks sobivaks, oleks asjakohane nõuda emitentidelt vähemalt seda, et nad annaksid varapõhiste tokenite omanikele tagasivõtmisõigused kas emitendi või reservvarade osas. Lisaks võiks kaaluda *ad hoc* kategooria „maksetokenid“ loomist, mis allutaks varapõhised tokenid samadele nõuetele, mida kohaldatakse e-raha tokenite väljastajate suhtes. Samuti oleks asjakohane, et oluliste varapõhiste tokenite, mida hakatakse liidus laialdaselt kasutatama maksete tegemiseks, emitentide suhtes kohaldataks samu loanõudeid, mida kohaldatakse e-raha tokenite emitentide suhtes, kui Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) peab seda asjakohaseks vastavalt regulatiivsetes tehnilistes standardites täiendavalt sätestatavatele liigitamiskriteeriumidele.

Lisaks on ettepandud määruses sätestatud, et pädev asutus võib keelduda andmast tegevusluba varapõhiste tokenite emitendile, muu hulgas juhul, kui emitendi ärimudel võib tõsiselt ohustada finantsstabiilsust, rahapoliitika ülekandumist või rahapoliitilist suveräänsust ([14]). Sellega seoses, kui varapõhiste tokenite korraldus kujutaks endast sisuliselt maksesüsteemi või -skeemi, peaks rahapoliitika elluviimist ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimist ähvardava võimaliku ohu hindamine kuuluma EKP (või asjaomase liidu vääringu emitendist keskpanga) ainupädevusse. Euro puhul peaks see olema nii, kuna potentsiaalne risk võib negatiivselt mõjutada aluslepingu kohaselt eurosüsteemi kaudu täidetavate põhiülesannete täitmist, eelkõige liidu rahapoliitika elluviimist ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamist. Need riskid võivad lõppkokkuvõttes mõjutada eurosüsteemi esmase eesmärgi saavutamist, milleks on aluslepingu kohaselt hinnastabiilsuse säilitamine. Arvestades kriitilisi aspekte, mille kohta soovitakse EKP hinnangut varapõhiste tokenite emitentidele tegevusloa andmise menetluse käigus, ei tohiks EKP sekkumine piirduda mittesiduva arvamuse andmisega nendes EKP ainupädevusse kuuluvates valdkondades. Sama loogika kohaselt peaks juhul, kui varapõhised tokenid võivad mõjutada rahapoliitika elluviimist või maksesüsteemide tõrgeteta toimimist liikmesriikides, mille rahaühik ei ole euro, olema ka nende liikmesriikide keskpankadel, kes on aluslepingu kohaselt säilitanud oma volitused rahapoliitika valdkonnas

([14]) Vt ettepandud määruse artikli 19 lõike 2 punkt c.

vastavalt riigisisesele õigusele, võimalik esitada siduv arvamus. Eespool öeldut silmas pidades soovitab EKP kavandatud määrust vastavalt muuta. Lisaks leiab EKP, et täiendavalt tuleks kaaluda Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/110/EÜ ([15]) (edaspidi „e-raha direktiiv") kohase praeguse õigusraamistiku asjakohasust. Eelkõige nõuab märkimisväärse hulga e-raha tokenite kasutuselevõtt EKP (või liikmesriigi, mille rahaühik ei ole euro, asjaomase keskpanga) kaasamist sarnaselt sellega, mida pannakse ette varapõhiste tokenite väljaandjatele tegevusloa andmise puhul. E-raha tokenite emiteerimine, eriti kui see loetakse olulisteks, nõuab rahapoliitilise mõju ja maksesüsteemide sujuva toimimise seisukohalt hoolikat hindamist.

Lisaks eeldab pädeva asutuse õigus keelduda tegevusloa andmisest juhul, kui varapõhiste tokenite emitendi ärimudel kujutab endast tõsist ohtu finantsstabiilsusele, rahapoliitika ülekandumisele või rahapoliitilisele suveräänsusele, et pädev asutus suudab selliseid riske loa andmise etapis täpselt ette näha, mis ei pruugi olla võimalik, kuna riskide ulatus sõltub tokenite kasutamise ulatusest. Sellega seoses näib, et kavandatav määrus ei paku samaväärset vahendit, mis võimaldaks pädeval asutusel reageerida, kui varapõhine token muutub oma kasutusea jooksul ohuks finantsstabiilsusele, rahapoliitika ülekandumisele või rahapoliitilisele suveräänsusele. Seetõttu paneb EKP ette, et pädevatel asutustel peaks samuti olema õigus võtta asjakohaseid meetmeid, tagamaks rahapoliitika nõuetekohane elluviimine ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimise edendamine, ning neilt tuleks nõuda tegutsemist kooskõlas EKP ja asjaomaste keskpankade arvamustega nende konkreetsete aspektide kohta. Ettepandud määrusesse tuleks lisada täiendavad mehhanismid, et motiveerida emitente piirama emissiooni ulatust, sealhulgas stressitestimise nõuded koos võimalike täiendavate kapitalinõuetega (vt punkt 3.2.3 allpool).

2.1.5. Lisaks sisaldab ettepandud määrus mitmeid viiteid mõistele „usaldusrahad, mis on seaduslikud maksevahendid". Aluslepingute ja liidu rahandusõiguse kohaselt on euro euroala ühisraha, st nende liikmesriikide ühisraha, kes on euro kasutusele võtnud. Liikmesriikide puhul, mis ei ole eurot oma vääringuna kasutusele võtnud, viitavad aluslepingud järjekindlalt nende liikmesriikide vääringutele. Aluslepingutes ei viidata kordagi eurole või liikmesriikide vääringutele kui „usaldusrahale". Lisaks on EKP ja RKPde emiteeritud euro pangatähed ja mündid seadusliku maksevahendi staatuses. Need pangatähed ja mündid on vääringustatud eurodes ja on seega ühisraha nimiväärtused. Seda arvesse võttes ei ole asjakohane viidata liidu õigusaktis „usaldusrahadele, mis on seaduslikud maksevahendid". Pigem tuleks kavandatavas määruses kasutada mõistet „ametlikud vääringud", mille väljendiks on seaduslikud maksevahendid ([16]).

2.1.6. Lisaks sisaldab kavandatav määrus sätteid, mis käsitlevad krüptovarateenuste osutajate poolt kehtestatavaid hoidmise eeskirju ([17]). Eelkõige on ette nähtud, et klientide rahalised vahendid paigutatakse viivitamata keskpanka või krediidiasutusse. Kuigi hoidmist käsitlevad sätted on teretulnud, põhineb juurdepääs krediidiasutuste keskpankade kontodele eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide raames või kõrvalsüsteemide poolt tehingute arveldamiseks TARGET2 operatsioonide raames kohaldatavate EKP suuniste kohastel kõlblikkuskriteeriumidel ja -tingimustel ([18]). Seetõttu peavad krüptovarateenuste osutajad olema eurosüsteemi kõlblikud osapooled või tegutsema korrespondentpanga kaudu, millel on konto asjaomases eurosüsteemi keskpangas. Sarnane kord võib kehtida ka teistes EKPSi keskpankades. Seda silmas pidades tuleks kavandatavas määruses viidata keskpangaga sõlmitud hoidmise kokkulepetele, täpsustades, et selliseid kokkuleppeid sõlmitakse ainult juhul, kui on täidetud asjakohased kõlblikkuskriteeriumid ja tingimused konto avamiseks.

([15]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/110/EÜ, 16. september 2009, mis käsitleb e-raha asutuste asutamist ja tegevust ning usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalvet ning millega muudetakse direktiive 2005/60/EÜ ja 2006/48/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/46/EÜ (ELT L 267, 10.10.2009, lk 7).

([16]) Vt Euroopa Liidu lepingu põhjendused ja artikli 3 lõige 4; Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 119 lõige 2 ja nõukogu 3. mai 1998. a määruse (EÜ) nr 974/98 (euro kasutuselevõtu kohta) artikkel 2 (EÜT L 139, 11.5.1998, lk 1). Vt mõiste „sularaha" Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014 direktiivi 2014/2014/EL (milles käsitletakse euro ja muude vääringute kriminaalõiguslikku kaitset võltsimise vastu ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2000/383/JSK) artikli 2 punktis a (ELT L 151, 21.5.2014, lk 1).

([17]) Vt ettepandud määruse artikli 63 lõige 3.

([18]) Euroopa Keskpanga suunis (EL) 2015/510, 19. detsember 2014, eurosüsteemi rahapoliitika raamistiku rakendamise kohta (EKP/2014/60) (ELT L 91, 2.4.2015, lk 3); Euroopa Keskpanga suunis EKP/2012/27, 5. detsember 2012, üleeuroopalise automatiseeritud reaalajalise brutoarvelduste kiirülekandesüsteemi (TARGET2) kohta (ELT L 30, 30.1.2013, lk 1).

2.2. *Maksesüsteemi puudutavad aspektid*

2.2.1. Aluslepingus ja EKPSi põhikirjas on sätestatud, et eurosüsteem teostab oma volituste raames järelevalvet arveldus- ja maksesüsteemide üle, mis on tihedalt seotud tema peamiste rahapoliitiliste ülesannetega. Asutamislepingu artikli 127 lõike 2 neljas taane, mida kajastab põhikirja artikli 3 lõige 1, sätestab, et maksesüsteemide tõrgeteta toimimisele kaasa aitamine on üks Euroopa Keskpankade Süsteemi põhiülesandeid. Selle põhiülesande täitmiseks võivad „EKP ja riikide keskpangad anda vahendeid ja EKP võib kehtestada määrusi tõhusate ja usaldusväärsete arveldus- ja maksesüsteemide tagamiseks liidu piires ja teiste riikidega“ ([19]). Tulenevalt oma järelevaataja on EKP võtnud vastu Euroopa Keskpanga määruse (EL) nr 795/2014 (EKP/2014/28) (edaspidi „süsteemselt oluliste maksesüsteemide määrus“) ([20]). Süsteemselt oluliste maksesüsteemide määrusega rakendatakse makse- ja arveldussüsteemide komitee (CPSS) ja Rahvusvahelise Väärtpaberijärelevalve Organisatsiooni (IOSCO) ([21]) välja antud finantsturu infrastruktuuride põhimõtteid (edaspidi „CPSS-IOSCO põhimõtted“), mis on õiguslikult siduvad ja hõlmavad nii suure väärtusega kui ka süsteemse tähtsusega jaemaksesüsteeme, mida haldab kas eurosüsteemi keskpank või eraõiguslik üksus. Eurosüsteemi järelevaatamispoliitika raamistikus ([22]) on maksevahendid määratletud kui „maksesüsteemide lahutamatu osa“ ja seega kuuluvad need tema järelevaatamise alla. Praegu on maksevahendite järelevaatamise raamistik läbivaatamisel ([23]). Selle raamistiku kohaselt on maksevahend (nt kaart, kreeditkorraldus, otsekorraldus, e-raha ülekanne ja digitaalne maksekaart ([24])) määratletud kui isikustatud seade (või seadmete kogum) ja/või toimingute kogum, milles makseteenuse kasutaja ja makseteenuse pakkuja on väärtuse ülekandmise algatamiseks kokku leppinud ([25]). Seni on eurosüsteemi peamise järelevaataja roll määratud viitega makseskeemi riiklikule struktuurile ja selle juhtorgani juriidilisele asukohale. Ühtse euromaksete piirkonna üleeuroopaliste kreeditkorralduste ja otsearvelduste süsteemide ning mõnede rahvusvaheliste kaardimakseskeemide puhul on EKP-l esmase järelevaataja roll. Teist makseteenuste direktiivi kohaldatakse ka makseteenuse pakkujate, sealhulgas krediidiasutuste, makseasutuste ja e-raha asutuste suhtes. Eurosüsteemi järelevaatamisraamistikud täiendavad makseteenuse pakkujate, sealhulgas krediidiasutuste, makseasutuste ja e-raha asutuste mikrotasandi usaldatavusjärelevalvet aspektidega, mis on olulised maksesüsteemi, makseskeemi või maksekorra seisukohast.

2.2.2. Eelöeldut silmas pidades võib varapõhiste ja e-raha tokenite korraldust, mille raames on võimalik täita ülekandekorraldusi, pidada eurosüsteemi järelevaatamise kontekstis samaväärseks „maksesüsteemiga“. Varapõhiste ja e-raha tokenite korraldus võib kvalifitseeruda „maksesüsteemiga“ samaväärseks, kui see hõlmab kõiki maksesüsteemi tüüpilisi elemente: a) formaalne kokkulepe; b) vähemalt kolm otsest osalejat (arvestamata võimalikke arvelduspanku, keskseid vastaspooli, arvelduskodasid või kaudseid osalejaid); c) süsteemieeskirjade kohased protsessid ja menetlused, mis on ühised kõikidele osalejate kategooriatele; d) maksejuhiste täitmine toimub süsteemis ja hõlmab arvelduse algatamist ja/või kohustuse täitmist (nt tasaarveldus) ning maksejuhiste täitmine mõjutab seega õiguslikult osalejate kohustusi; ja e) maksejuhiseid täidetakse osalejate vahel. Süsteemselt oluliste maksesüsteemide määruses on maksesüsteem määratletud kui „kolme või enama osaleja [...] vaheline struktuur, mille tegevuse aluseks on ühised eeskirjad ja maksejuhiste täitmise ühtne kord“ ([26]). Selles määratluses on

([19]) Vt EKPSi põhikirja artikkel 22.

([20]) Euroopa Keskpanga määrus (EL) nr 795/2014, 3. juuli 2014, süsteemselt oluliste maksesüsteemide järelevaatamise kohta (EKP/2014/28) (ELT L 217, 23.7.2014, lk 16).

([21]) Avaldatud Rahvusvaheliste Arvelduste Panga veebilehel www.bis.org.

([22]) Eurosüsteemi järelevaatamispoliitika raamistik, muudetud versioon (juuli 2016), kättesaadav EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

([23]) Vt eurosüsteemi läbivaadatud ja konsolideeritud järelevaatamisraamistik elektrooniliste maksevahendite, -skeemide ja -korra kohta (PISA raamistik), mis on kättesaadav EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

([24]) Digitaalne maksetoken on mujal registreeritud nõuete või varadega tagatud väärtuse digitaalne esitus, mis võimaldab väärtuse ülekandmist lõppkasutajate vahel. Olenevalt oma alusstruktuurist võivad digitaalsed maksetokenid ette näha väärtuse ülekandmise ilma tingimata keskset kolmandat osapoolt kaasamata ja/või maksekontot kasutamata.

([25]) Maksja poolt või maksja nimel või makse saaja algatatud rahaliste vahendite või digitaalsete maksetokenite ülekandmine või raha sissemakse kasutajakontole või väljavõtmine kasutajakontolt, mis ei olene makse aluseks olevatest mis tahes kohustustest maksja ja makse saaja vahel. Ülekanne võib hõlmata üht või mitut makseteenuse pakkujat. Mõiste „väärtuse ülekandmine“ erineb mõistest „rahaliste vahendite ülekandmine“ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiivis (EL) 2015/2366 makseteenuste kohta siseturul, direktiivide 2002/65/EÜ, 2009/110/EÜ ning 2013/36/EL ja määruse (EL) nr 1093/2010 muutmise ning direktiivi 2007/64/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 337, 23.12.2015, lk 35) (edaspidi „teine makseteenuste direktiiv“). „Väärtuse ülekandmine“ teises makseteenuste direktiivis määratletud „maksevahendi“ kontekstis saab tähendada ainult „rahaliste vahendite“ ülekandmist. Teise makseteenuste direktiivi kohaselt ei hõlma „rahalised vahendid“ digitaalseid maksetokeneid, välja arvatud juhul, kui neid saab liigitada e-rahaks (või hüpoteetilisemalt kontorahaks).

([26]) Vt süsteemselt oluliste maksesüsteemide määruse artikli 2 lõige 1.

maksejuhised ja osalejad määratletud laialt, mis võimaldab hõlmata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/26/EÜ ([27]) kohaselt „juhised, mille tulemuseks on maksekohustuse võtmine või täitmine“, ja „mis tahes üksus, mis on identifitseeritud või tunnustatud maksesüsteemina ning millel on kas otseselt või kaudselt lubatud saata maksejuhiseid sellesse süsteemi ja mis on võimeline vastu võtma maksejuhiseid“ ([28]). Sel määral, mil varapõhiste ja e-raha tokenite korraldus kvalifitseerub „maksesüsteemiks“, kohaldatakse selle suhtes CPSS-IOSCO põhimõtetel põhinevat eurosüsteemi maksesüsteemide järelevaatamise raamistikku.

2.2.3. Samamoodi võib varapõhiste ja e-raha tokenite korraldus, mille raames on kehtestatud standarditud ja ühtsed eeskirjad maksetehingute tegemiseks lõppkasutajate vahel, kvalifitseeruda „makseskeemiks“. Järelevaatamise seisukohast võib juhul, kui varapõhised ja e-raha tokenid hõlmavad oma reservvarade hulgas eurot või on vääringustatud eurodes, makseskeemi üldise toimimise eest vastutava krüptovarateenuse osutaja suhtes olla kohaldatav eurosüsteemi läbivaadatud ja konsolideeritud makseinstrumentide ja -skeemide järelevaatamise raamistik. Seda raamistikku kohaldatakse mis tahes elektrooniliste maksevahendite suhtes, mis võimaldavad lõppkasutajatel väärtust üle kanda ja vastu võtta, ning seega kohaldataks seda sõltumata vara liigitamisest rahaks teise makseteenuste direktiivi alusel ([29]).

2.2.4. EKPSi järelevaatamise roll oleks kriitilise tähtsusega ka oluliste varapõhiste ja e-raha tokenite skeemide puhul, kuna neil võib olla potentsiaalselt kahjulik mõju emitendist keskpanga suutlikkusele täita oma rahapoliitika eesmärke, nagu juba mainitud. Eespool nimetatud põhjustel tuleks kavandatava määruse põhjendustes ja regulatiivosas selgelt välja tuua EKPSi asutamislepingust tulenev pädevus ja eurosüsteemi süsteemselt oluliste maksesüsteemide määrusest tulenev pädevus. Lisaks peaksid EKP ja vajaduse korral asjaomased RKPd, kelle vääring ei ole euro, osalema oluliste varaga seotud tokenite ja e-raha tokenite klassifitseerimise protsessis ning EKPga tuleks konsulteerida delegeeritud õigusakti osas, milles täpsustataks üksikasjalikumalt klassifitseerimisel kasutatavaid kriteeriume. Samuti tuleks ettepandud määruses rohkem viidata võimalikule koosmõjule teise makseteenuste direktiiviga, mis näib praeguse teksti kohaselt olevat üsna piiratud ([30]). Näide kavandatava määruse ja teise makseteenuste direktiivi võimalikust koosmõjust oleks olukord, kus teenuseosutaja sõlmib makse saajaga lepingu krüptovarade (välja arvatud e-raha tokenite) vastuvõtmiseks. Sellisel juhul tuleks selgitada, kas sellised teenuseosutajad peaksid vastama samadele tarbijakaitse, turvalisuse ja toimekindluse nõuetele kui reguleeritud makseteenuse pakkujad. Lõpuks tuleks selgitada, kas selline tegevus võib olla samaväärne „maksetehingute vastuvõtmisega“, nagu on määratletud teises makseteenuste direktiivis ([31]).

3. **Konkreetsed tähelepanekud finantsstabiilsuse ja usaldatavusnõuete täitmise järelevalve aspektide kohta**

3.1. *Finantsstabiilsuse aspektid*

3.1.1. Oluliste e-raha tokenite väljastajate järelevalve kord

3.1.2. Kavandatava määrusega kehtestatakse oluliste e-raha tokenite emitentide topeltjärelevalve kord, mille kohaselt teostavad ühiselt järelevalvet vastutav riiklik pädev asutus ja EBA. Selle korra kohaselt vastutaks EBA ainuisikuliselt selle eest, et olulised e-raha tokenite emitendid järgiksid erinõudeid ([32]), samal ajal kui asjaomane riiklik pädev asutus teostaks järelevalvet kõigi muude kavandatud määruses sätestatud nõuete täitmise üle.

([27]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 98/26/EÜ, 19. mai 1998, arvelduse lõplikkuse kohta makse- ja väärtpaberiarveldussüsteemides (EÜT L 166, 11.6.1998, lk 45). Vt artikli 2 punkti i esimese taane, kus maksejuhis on määratletud järgmiselt: „osaleja mis tahes korraldus anda saaja käsutusse teatav hulk raha, tehes kande krediidiasutuse, keskpanga, keskse osaleja või arveldusagendi kontol, või mis tahes korraldus, millest tuleneb maksekohustuse võtmine või selle täitmine, nagu on kindlaks määratud süsteemi reeglites [...]“.

([28]) Vt süsteemselt oluliste maksesüsteemide määruse artikli 2 punkt 18.

([29]) Vt eurosüsteemi läbivaadatud ja konsolideeritud järelevaatamisraamistik elektrooniliste maksevahendite, -skeemide ja -korra kohta (oktoober 2020), mis on kättesaadav EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

([30]) Vt ettepandud määruse artikli 63 lõige 4.

([31]) Vt teises makseteenuste direktiivi määruse artikli 4 punkt 44.

([32]) Vt ettepandud määruse artikkel 52.

3.1.3. Topeltjärelevalve puhul esineb märkimisväärseid puudusi ning nii oluliste e-raha kui ka varapõhiste tokenite üle oleks parem teostada järelevalvet Euroopa tasandil. Ei näi olevat ühtegi majanduslikku põhjust, mis õigustaks erinevate järelevalvekordade kohaldamist oluliste varapõhiste tokenite (mille suhtes kohaldataks EBA ühtlustatud järelevalvet) ja oluliste e-raha tokenite (mille üle teostaks EBA koos riikliku pädeva asutusega topeltjärelevalvet) suhtes. Topeltjärelevalve võib ähmastada vastutust ja muuta korra keerukamaks. See võib kaasa tuua ka dubleerivaid või isegi vastuolulisi järelevalveülesandeid, näiteks kui riiklikud pädevad asutused teostavad järelevalvet oluliste varapõhiste või e-raha tokenite emitentide üle, kes pakuvad muid krüptovarateenuseid. EKP usub, et oluliste varapõhiste ja e-raha tokenite üle oleks parem teostada järelevalvet Euroopa tasandil, kuna see tagaks tervikliku ülevaate riskidest ja järelevalvemeetmete koordineerimise ning väldiks samal ajal õigusnormide erinevuste ärakasutamist.

3.1.4. Kavandatud kahetasandilist järelevalvekorda rakendataks lisaks olemasolevatele järelevalveraamistikele. Täpsemalt, kui oluliste e-raha tokenite emitent on krediidiasutus, tekitaks topeltjärelevalve täiendavaid probleeme, kuna emitent võib olla oluline krediidiasutus, kelle üle teostab järelevalvet EKP vastavalt nõukogu määrusele (EL) nr 1024/2013 ([33]) (edaspidi „ühtse järelevalvemehhanismi määrus“). Ettepandud määrusega allutataks emitent kolmele erinevale järelevalveasutusele: i) asjaomane riiklik pädev asutus, ii) Euroopa Pangandusjärelevalve ja iii) Euroopa Keskpank. Sellega seoses võiks riigi pädeva asutuse kogemust ja asjatundlikkust e-raha tokenite emitentide ja teenuseosutajate järelevalve alal tõhusalt ära kasutada osana nende liikmelisusest EBA otsuseid tegevas organis ning ühiste järelevalverühmade kaudu oluliste krediidiasutuste puhul, samuti iga olulise e-raha tokeni jaoks loodavas järelevalvekolleegiumis ([34]).

3.1.5. Ning lõpuks, kui märkimisväärse stabiilse krüptovara emitent on oluline krediidiasutus, tuleks samuti selgitada EBA ja EKP järelevalvekohustusi ja -ülesandeid, et vältida võimalikku dubleerimist ja konflikte. Täpsemalt ei tohiks EBA kohustus tagada, et emitent täidab kavandatavas määruses sätestatud nõudeid, minna vastuollu usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega, mida EKP teeb oma pangandusjärelevalve rollis.

3.2. *Nõuded omavahenditele ja reservvarade investeerimisele*

3.2.1. Usaldatavusnõuete kehtestamine varapõhiste tokenite ja e-raha tokenite emitentidele on teretulnud, kuna käesolevas arvamuses varem käsitletud põhjustel võivad need tokenid ohustada rahapoliitika elluviimist ja maksesüsteemide tõrgeteta toimimist. Samuti on teretulnud kavandatud kaitsemeetmed tokenite reservvarade turvalisuse kaitseks, kui emitent otsustab reservi osa investeerida.

3.2.2. Stabiilse krüptovara emitentidele kehtestatud usaldatavus- ja likviidsusnõuded peaksid olema proportsionaalsed riskidega, mida need tokenid võivad finantsstabiilsusele põhjustada. Ettepandud määruses sätestatud täiendavad nõuded olulistele stabiilse krüptovara emitentidele on seega teretulnud. Sellest hoolimata ei pruugi need lisanõuded olla piisavad, et tulla toime kasvavate riskidega, kui stabiilseid krüptovarasid kasutatakse laialdaselt maksevahendina või väärtuse säilitamiseks üleliiduliselt paljudes jurisdiktsioonides. Lisaks ei oleks stabiilsete krüptovarade emitentidel, kes ei ole krediidiasutused, juurdepääsu keskpankade viimase instantsi laenuandja funktsioonile. Eeltoodut silmas pidades on EKP-l järgmised märkused.

3.2.3. Esiteks võimaldab ettepandud määrus riiklikul pädeval asutusel kohandada omavahendite nõuet (mis on 2% reservvarade keskmisest summast) ülespoole või allapoole kuni 20% (vähem oluliste) stabiilse krüptovara emitentide puhul. Oluliste emitentide puhul ei ole järelevalveasutusel lubatud 3% nõuet kohandada. Järelevalveasutusele tuleks anda täiendavad 2. samba tüüpi volitused, eelkõige oluliste emitentide puhul, võttes arvesse nende suuremaid riske finantsstabiilsusele. Eelkõige tuleks olulistelt stabiilse krüptovara emitentidelt nõuda, et nad korraldaksid korrapäraselt stressiteste, milles võetakse arvesse raskeid, kuid usutavaid finants- (nt intressimäärašokke) ja mitterahalisi (nt operatsiooniriski) stressistsenaariume. Kui nende tokenite emitent pakub kahte või enamat krüptovarade tokenite kategooriat ja/või osutab krüptovarateenuseid, peaksid stressitestid hõlmama kõiki neid teenuseid ja tegevusi terviklikult ja tervikuna viisil, et võtta arvesse nende keerukast

([33]) Nõukogu määrus (EL) nr 1024/2013, 15. oktoober 2013, millega antakse Euroopa Keskpangale eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve poliitikaga (ELT L 287, 29.10.2013, lk 63).

([34]) Vt ettepandud määruse artikli 101 lõige 1.

struktuurist tulenevat liitriski. Selliste stressitestide tulemuste põhjal peaks järelevalveasutusel olema õigus kehtestada lisaks 3% nõudele täiendavaid omavahendite nõudeid, mis peaksid olema proportsionaalsed tuvastatud riskidega. Samasugused stressitestimise nõuded ja volitused võiks kehtestada järelevalveasutusele vähem oluliste emitentide jaoks, mis võimaldaks järelevalveasutustel teatavatel tingimustel riskiväljavaateid ja stressitesti tulemusi arvesse võttes põhimõtteliselt minna kaugemale 2% nõude 20%-lisest suurendamisest.

3.2.4. Teiseks võib nii varapõhiste kui ka e-raha tokenite emitente võrdselt ohustada „jooksude" risk, mis võib põhjustada ülejäänud finantssüsteemi ülekandumise riske ja kaasnevaid riskid finantsstabiilsusele. Seepärast on oluline, et sellistele emitentidele kehtiksid ühtlustatud nõuded reservvarade investeerimise suhtes, et tagada võrdsed tingimused ja järgida põhimõtet „sama äri, sama risk, sama reegel" nii varapõhist kui ka e-raha tokenite puhul. Ranged likviidsusnõuded stabiilse krüptovara emitentidele, eelkõige olulistele emitentidele, on samuti suure tähtsusega, et võimaldada neil toime tulla likviidsuspingetega ja minimeerida riske finantsstabiilsusele. Täpsemalt sarnanevad stabiilse krüptovara korraldus ja nende reservvarad rahaturufondidega. Sellega seoses nõutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2017/1131 ([35]) rahaturufondidelt märkimisväärsete likviidsusreservide olemasolu järskude väljavoolušokkide puhuks. Stabiilse krüptovara emitendid peaksid järgima vähemalt sama konservatiivseid likviidsusnõudeid kui need, mis on kehtestatud püsiva puhasväärtusega rahaturufondidele vastavates regulatiivsetes tehnilistes standardites. Sellised regulatiivsetes tehnilistes standardites väljatöötatavad konservatiivsed investeerimisnõuded võivad suurendada stabiilsete krüptovarade reservvarade võimet tulla toime tõsiste väljavoolu stsenaariumidega. Lisaks tuleks nõuda, et oluliste stabiilsete krüptovarade emitendid viiksid korrapäraselt läbi likviidsuse stressiteste, ning sõltuvalt selliste testide tulemustest peaks järelevalveasutusel olema õigus karmistada likviidsusriski nõudeid.

3.2.5. Ettepandud määrusega ei kehtestata piiranguid, mis takistaksid reservvarade hoidjate võimalikku koondumist või reservvarade investeerimist. Võimaliku kontsentreerumise piirangute puudumine võib kahjustada reservvarade turvalisust ja tekitada nende suhtes konkreetsete reservvarade hoidjate ja võlaemitentidega seotud riske. Ettepandud määrusega tuleks ette näha kaitsemeetmed sellise koondumise vältimiseks, mis töötatakse välja regulatiivsete tehniliste standarditega.

3.3. *Usaldatavusnõuete täitmise järelevalve aspektid*

3.3.1. EKP ja asjaomane riiklik pädev asutus on pädevad asutused, kes teostavad usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 575/2013 ([36]) (edaspidi ka „kapitalinõuete määrus") ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2013/36/EL ([37]) (edaspidi ka „kapitalinõuete direktiiv"), mis moodustavad ühiselt kapitalinõuete raamistiku. Lisaks antakse ühtse järelevalvemehhanismi määrusega EKP-le eriülesanded seoses krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega euroalal ning pannakse EKP-le vastutus ühtse järelevalvemehhanismi tõhusa ja järjepideva toimimise eest, mille raames jagatakse konkreetsed usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega seotud ülesanded EKP ja osalevate riiklike pädevate asutuste vahel. Eelkõige täidab EKP kõigi krediidiasutuste tegevuslubade andmise ja tühistamise ülesannet ([38]). Oluliste krediidiasutuste puhul on EKP-l muu hulgas ka ülesanne tagada vastavus asjakohasele liidu õigusele, millega kehtestatakse krediidiasutuste suhtes usaldatavusnõuded, sealhulgas nõue kehtestada kindel juhtimiskord, mis hõlmab usaldusväärseid riskijuhtimisprotsesse ja sisekontrollimehhanisme ([39]). Selleks on antud EKP-le kõik tema ülesannete täitmiseks vajalikud järelevalvevolitused sekkumiseks krediidiasutuste tegevusse.

([35]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1131, 14. juuni 2017, rahaturufondide kohta (ELT L 169, 30.6.2017, lk 8).

([36]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013, 26. juuni 2013, krediidiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

([37]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

([38]) Vt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõike 1 punkt a, artikli 6 lõige 4 ja artikkel 14.

([39]) Vt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 4 lõike 1 punkt e ja artikli 6 lõige 4.

3.3.2. Ettepandud määruse kohaselt peavad liikmesriigid määrama liikmesriikide pädevad asutused, kes vastutavad kavandatud määruses sätestatud ülesannete ja kohustuste täitmise eest ([40]). Lisaks sisaldab ettepandud määrus üldist viidet sellele, et riiklikud pädevad asutused peavad koordineerima oma tegevust asutustega, kes vastutavad muu kui krüptovara emitentide ja pakkujate poolt ettepandava määruse alusel teostatava tegevuse järelevalve või järelevaatamise eest ([41]). Tegelikult võivad ettepandud määruse alusel riiklikele pädevatele asutustele antud järelevalvevolitused ([42]) mõjutada ka krediidiasutuste usaldatavusnõudeid, näiteks juhul, kui nõutakse täiendavat avalikustamist või varade külmutamist või arestimist. Sellistel juhtudel ei pruugi üleskutse koostöö tegemiseks teiste asutustega olla piisav ([43]).

3.3.3. Eelnevat silmas pidades on äärmiselt oluline luua asjaomaste riiklike pädevate asutuste ja EKP kui oluliste krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve teostaja vahel selge koordineerimismehhanism, sealhulgas selgelt määratletud menetlused ja tähtajad seoses teavitamisega, kui nimetatud krediidiasutused kavatsevad emiteerida krüptovarasid ja/või osutada krüptovaraga seotud teenuseid. Selge koordineerimismehhanism tagaks riiklike pädevate asutuste ja EKP vastavate pädevuste õigeaegse, tõhusa ja järjepideva täitmise. Samuti tagaks see krüptovarade emitentide ja pakkujate vastavuse kavandatavale määrusele. Ettepandud määruses tuleks viidata riiklike pädevate asutuste kohustusele teavitada EKPd juhul, kui oluline krediidiasutus väljastab valge raamatu, kavatseb osutada mõnda krüptovarateenust või rikub kavandatavat määrust.

3.3.4. Lisaks, kui olulised krediidiasutused emiteerivad olulisi varapõhiseid ja e-raha tokeneid, kohaldatakse asjaomase riikliku pädeva asutuse ja EBA vahelist topeltjärelevalve korda. Sellega seoses on vaja täiendavalt selgitada, mida EBA järelevalve tegelikkuses kaasa tooks. Lisaks tuleks sellise topeltjärelevalve korra puhul arvesse võtta EKP järelevalverolli oluliste krediidiasutuste suhtes, nähes ette selgemad koordineerimismehhanismid, sealhulgas selge teatamisraamistiku, ning EKP kaasamise kolleegiumis usaldatavusnõuete täitmise järelevalve teostaja rolli. Lõpetuseks tuleks kavandatavas määruses selgesõnaliselt ja järjepidevalt viidata usaldatavusnõuete täitmise järelevalveasutustele nii oluliste varapõhiste kui ka e-raha tokenite puhul ([44]).

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud ettepandud määrust muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. Tehniline töödokument on avaldatud inglise keeles EUR-Lexi veebisaidil.

Frankfurt Maini ääres, 19. veebruar 2021

EKP president

Christine LAGARDE

([40]) Vt ettepandud määruse artikkel 81.

([41]) Vt ettepandud määruse artiklid 85 ja 110.

([42]) Vt ettepandud määruse artikkel 82.

([43]) Vt määruse ettepaneku artikli 82 lõike 4 punkt b.

([44]) Vt ettepandud määruse artikli 99 lõike 2 punkt i ja artikli 101 lõike 2 punkt b.